

KLASSEROMMET

Av Cirka Teater

5 11
+ 111
= 222
32
821
+ 111
= 932

821 + 111 = 932
321 + 111 = 222

Klasserommet

Samproduksjon Cirka Teater & Rosendal Teater

MEDVIRKENDE:

Manus: Anne Marit Sæther

Skuespiller: Anne Marit Sæther

Regi: Kjersti Haugen

Musikere: Erlend Smalås/Martin Smidt

Scenografi: Gilles Berger

Kostyme: Berit With

Lysdesigner: Eirik Torsethaugen

Produsent: Ingrid Bjørsnøs Kvam

BAKGRUNN:

Historiene i dette prosjektet baserer seg på delvis biografisk materiale fra Anne Marit Sæthers opplevelser fra skoleårene på 60-tallet. Forestillingen følger en gruppe barn gjennom de 6 første årene i barneskolen. Barna er i dag over 60 år, og fortellingene i denne forestillingen bygger også på minner/samtaler/intervju med 15 av Anne Marits medelever fra denne tida.

I «Klasserommet» samles minner og bruddstykker i et puslespill av en fortelling, et frodig, fargerikt og delvis dokumentarisk tidsbilde, som også inkluderer dramatiske historier om relasjonen mellom barna og klassens lærer:

«Vi var 24 elever. Vi hadde samme lærer i alle fag. Vår «Frøken» var en godt voksen dame, rundt 60 år. Myndig, bastant, autoritær. Hun krevde disiplin og total arbeidsro i klasserommet. Hun hadde et eksplosivt temperament, og brukte raseriet som våpen mot uønsket oppførsel. Hun kunne også bruke fysisk vold. For oss barna var det vanskelig å skjønne og forutse reaksjonene hennes, fordi hun reagerte voldsomt på ting som vi ikke opplevde som galt. Vi tilbrakte skoletida i et klasserom som etter hvert hadde et klima der frykt og skam fikk vokse».

Skolegården og klasserommet er rammen rundt alt som skjer. Historiene oppleves fra barnas perspektiv, fra det voksne reflekterende tilbakeblikket, men også gjennom «Frøkens» stemme i klasserommet.

TEMA:

Forestillingen tematiserer barnets sårbarhet: «Vi fortalte aldri om det som hendte på skolen. Vi trodde det skulle være sånn. Vi var barn og hadde ingenting å sammenlikne med».

Gjennom hele sitt kunstnerskap har Anne Marit Sæther skapt og spilt teater for barn. I møte med det unge publikummet har hun vært i kommunikasjon med tusenvis av barn, og hun har utviklet en særegen kompetanse gjennom å lytte til barnas tilstedeværelse i sceniske møter. Barn er et kompetent og sanselig publikum. Barndomsår er år med dypt alvor og sterke følelser.

I forestillingen har Sæther også hentet erfaringer fra egen barndom. I samtaler med de som nå er voksne leter hun etter barna fra den gangen, og etter spor fra årene i klasserommet. På forskjellig vis har mange av elvene fortsatt reaksjonsmønster og væremåter som er farget av dynamikken mellom lærer og barna fra den tida. Samtidig er minner, og det tilbakeskuende perspektivet, noe svært subjektivt, og dermed vil det gi et mangfold av stemmer i fortellingen, som igjen gir en dypere forståelse.

«Klasserommet» er også en historie om sterke verdier på kollisjonskurs. Det er fortellingen om en respektable lærer som innhentes av endringer og omveltninger i samfunnet. En lærer som mister sin posisjon og makt. På 60-tallet bryter det fram et opprør i store deler av den vestlige verden. Denne lærerens verdier kol-

liderer med ungdomsopprør/kvinnekamp/sekseuell frigjøring. På den andre siden av 60-tallet får barn og unge en helt ny plass i samfunnet. Læreren mister mer og mer sin status. Hennes grunnmur krakelerer. Midt i den strenge og disiplinerte skolehverdagen opplever barna også at læreren endrer miljøet i klasserommet. Hun hadde en sterk lidenskap for teater, sang og dikt. To ganger hvert år iscenesatte hun framføringer og forestillinger, og skapte intense, avgrensede perioder der farger/glede/felleskap og publikumsmøter fikk leve. Hun var den som sådde det aller første teater-frøet og som formet årene inn mot viktige veivalg i Anne Marit Sæthers liv som kunstner. Under arbeidet med «Klasserommet» har Sæther opplevd å få en økt forståelse for og identifikasjon med sin «Frøken», og med det mennesket eller endog sårbare barnet som nok også fantes et sted bak den fryktingnyttende, autoritære voksen-framtoningen hennes.

Forestillingen følger utviklingen fra barndom til ungdom. Gjennom denne perioden på 6 år gror det fram et stille opprør i barnegruppa. Fra uskyld til sinne. Ydmykelser lagrer seg og skaper et indre trykk som tilslutt må sprenges. «Frøken» mister grepet og opplever i løpet av en uke i 1968 flere dramatiske «fall».

FORM:

Fortellerteater med visuell lek der objekter skaper karakterer og endrer rom.

(Bildene er tatt under prøveperiode på Dora, våren 2021. Foto Kjersti Haugen)

To musikere er tilstede på scenen. Musikken hentes fra perioden 1964-1970. Barnesanger og salmer fra klasserommet, barnesanger fra skolegården og pop/rock fra 60-tallet. Musikken er med på å fargelegge og levendegjøre tida vi besøker. Den representerer tidsånden/verdier fra skolehverdag og samfunn, men også opposisjonen og opprøret.

KLASSEROMMET - PRAKTISKE RAMMER

Rom: Black Box

Areal: Minimum 8 x 8

Installasjoner: Enkel scenografi / løse flyttbare objekter

Varighet: ca. 70-80 minutter

Medvirkende i avvikling:

Skuespiller: Anne Marit Sæther

Musikere: Erlend Smalås/Martin Smidt

1 lys- og lydtekniker